

Vragen m.b.t. SB tussenbalans Utrechtse ganzenafspraken

Partij	Nr.	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
GroenLinks	1	<p>“De MARF adviseert de provincies en zal eind 2021 haar eindadvies leveren voor een toekomstbestendig robuust ganzenbeheer. Vanwege de complexiteit, kennishiaten en het belang van het maatschappelijk draagvlak brengt ze dit advies in twee stappen. De eerste stap “Op weg naar een robuust ganzenbeheer”³ is 6 november 2019 opgeleverd (bijlage 3). Dit eindadvies van de MARF is naar verwachting niet eind 2021 maar eind mei 2021 afgerond. Dat is binnen 2 maanden, en toch gaan we nog 2 jaar door met de bestaande Utrechtse ganzenafspraken. Is het ook gesproken over het verlengen met een kortere periode (bijvoorbeeld 1 jaar) zodat er nog steeds tijd kan worden genomen om te werken aan nieuw, toekomstbestendig ganzenbeheer maar we sneller kunnen inspelen op adviezen van de MARF? Zo nee, waarom niet?</p>	<p>De aangehaalde tekst met de planning van eind 2021 verwijst naar het advies van het Provinciaal Ganzenoverleg Utrecht (PGU). In onze planning van spoor 2, zoals ook weergegeven in de statenbrief, geven we aan dat we het MARF-advies nog dit jaar verwachten. Daarbij gingen we, bij het schrijven van de statenbrief, volgens de ons toen bekende berichten, nog uit van medio dit jaar. Intussen is het vrijwel zeker dat in mei de definitieve versie zal verschijnen. Onze planning in de statenbrief waarin gesproken wordt van een planhorizon van 2 jaar blijft desondanks realistisch als opmaat naar een nieuw toekomstbestendig ganzenbeheer.</p> <p>Om kort een beeld te schetsen van die planning. Met het verschijnen van het rapport is er niet direct nieuw beleid, zeker als de MARF het accent legt op een interprovinciale aanpak en interprovinciale afspraken en als wij rekening willen blijven houden met de grondgebruikers verenigd in de Faunabeheereenheid (FB). Als we aanvullend onderzoek willen doen, zoals aanbevolen in de no regret maatregelen uit het evaluatierapport, moeten we rekening houden met de ganzenyclus. Bovendien heeft het de voorkeur van de partijen in het PGU om ook gebruik te maken van beschikbare resultaten van het internationale ‘flyway-onderzoek’ (AEWA).</p> <p>Is er overeenstemming over een mogelijke bijgestelde koers dan zal het instrumentarium daarop nog moeten worden afgestemd, rekening houdend met de eisen uit de Wet Natuurbescherming (Wnb) en de recente jurisprudentie voordat het kan worden uitgevoerd (nog even los van gerechtelijke procedures). Het gaat daarbij om bijvoorbeeld aanvullend onderzoek, provinciale kaders (fauna(schade)beleid), faunabeheerplan ganzen door de FBE (faunabeheer), beschikkingen op aanvraag van de FBE, mogelijke bijstelling ganzenrustgebieden etc.</p> <p>Om de investeringen van de afgelopen jaren niet weg te gooien is naast het toewerken naar nieuwe ganzenafspraken het belangrijk dat het huidige beheer niet komt stil te liggen.</p>
	2	<p>Het verminderen van ganzen door de inzet van varkens is dus succesvol maar arbeidsintensief. Wij hebben al eerder een lans gebroken voor de kansen voor het wilde zwijn hier in de Provincie Utrecht en de meerwaarde van wilde zwijnen voor de natuur. Wilde zwijnen eten ook ganzeneieren en hebben geen hoeder nodig. Is er ook gekeken naar de inzet van wilde zwijnen om de ganzenpopulatie onder controle te houden?</p>	<p>Wilde zwijnen eten graag ganzeneieren en zouden dus op een natuurlijke manier kunnen bijdragen aan het reduceren van het broedsucces van ganzen. Echter die wilde zwijnen zullen ook ander voedsel tot zich nemen en kunnen door hun gedrag schade toebrengen aan kwetsbare natuur. Bovendien kan de aanwezigheid van wilde zwijnen leiden tot onveilige verkeerssituaties en leert de ervaring uit andere provincies dat populaties moeilijk te reguleren zijn. Daarnaast kunnen wilde zwijnen een risico vormen voor de gezondheid van gehouden dieren, bijvoorbeeld door de Afrikaanse varkenspest. Daarom is er gekozen voor een gereguleerde inzet van gehouden varkens.</p>

3	<p>Het inzetten van drones lijkt veelbelovend te zijn. Ook tijdens het minisymposium werd duidelijk dat zomerrustgebieden daarvoor noodzakelijk zijn zodat we ganzen kunnen verjagen naar plekken waar ze wel gewenst zijn. Wordt er op dit moment al gekeken naar de mogelijkheid van het creëren van zomerrustgebieden en welke gebieden daarvoor kansrijk zijn? Wat is er nodig vanuit de Provincie Utrecht om voortvarend aan de slag te gaan met een brede pilot voor de inzet van drones?</p>	<p>Voor een brede pilot met droneverjaging is een geschikt gebied noodzakelijk. Er ligt een concept onderzoeksvoorstel dat onder andere nog nader uitgewerkt moet worden over waar de ganzen naar toe worden verjaagd. Er zijn wel ideeën over een mogelijk onderzoeksgebied maar ook dat is nog niet concreet uitgewerkt. Als uit pilots blijkt dat drone verjaging effectief is zal vervolgens gewogen moeten worden of zomerrustgebieden noodzakelijk zijn.</p>
4	<p>Nu is het ontbreken van een goede locatie niet mogelijk om te beginnen met een proef met een professioneel verjaagteam. Is er bekend wat de redenen zijn voor het gebrek aan draagvlak in het gebied wat in beeld was als proefgebied? Zijn er, naast het herhalen van de oproep binnen het Projectteam Ganzenbeheer Utrecht nog andere manieren om een geschikte locatie te vinden die we hiervoor kunnen benutten?</p>	<p>Bij het proefproject in Eemland zou het verjagen gericht zijn op brandganzen, die door hun langere verblijfsduur conflicteren met de vestiging van weidevogels. Het draagvlak voor het aan het einde van de winter verjagen van deze ganzen ontbrak bij de vogelbeschermers. Ook waren de grondgebruikers bevreesd dat het verjagen alleen zou bijdragen aan het binnen Eemland verplaatsen van het probleem. Omdat de diverse belangengroepen uit verschillende invalshoeken bezwaren ervaren is het doelmatig om de vraag bij het PGU te beleggen omdat daarin de belangengroepen zijn vertegenwoordigd.</p>
5	<p>In het toegevoegde rapport “evaluatie ganzenbeheer” zien we op kaart waar de meeste schade wordt veroorzaakt door standganzen en winterganzen. De gebieden waar de meeste schade veroorzaakt worden zijn donkerrood gekleurd. Hoe groot zijn deze gebieden en wordt er in deze gebieden actiever gekeken naar de inzet van pilots zoals bijvoorbeeld de hierboven genoemde drones of een faunaverjaagteam?</p>	<p>In alle gevallen wordt er voor praktijkproeven waarbij verjaging wordt getest gekeken naar gebieden waar ganzen aanwezig zijn. Naast dat aspect vraagt ook de te onderzoeken methode dikwijls om specificaties waaraan een onderzoeksgebied moet voldoen. Er zijn dus meerdere criteria. Voor mogelijk te houden praktijkproeven met de aantrekkelijkheid van gras voor ganzen zal ook bekeken worden of stalproeven mogelijk zijn. Keuzetesten kunnen ook inzicht geven in de mate van aantrekkelijkheid van een grastype.</p>
6	<p>In het rapport “evaluatie ganzenbeheer” wordt ook duidelijk dat maar een klein percentage van de ganzen in de rustgebieden verblijft. Is er bekend waar dat aan ligt? Is de locatie verkeerd gekozen of ligt het aan de inrichting van de gebieden?</p>	<p>In de liggende afspraken is sprake van winterrust. Dat betekent dat vanaf 1 november tot 1 maart ganzen alleen mogen worden verjaagd, met uitzondering van dreigende schade op kwetsbaar gewas. In dat geval mag ook ondersteunend afschot plaatsvinden. Het verschil met de ganzenrustgebieden is dat ze daar ook niet mogen worden verjaagd. Dat wordt belangrijker als vanaf 1 maart het zomerbeheer weer start. Dan zijn de rustgebieden de veilige haven voor de Grauwe gans tot 1 april en de Brandgans tot 1 mei. De oppervlakte van de ganzenrustgebieden is slechts 7 % van de oppervlakte van voor ganzen geschikte gebied. Gedurende de winters 2013-14 tot en met 2017-18 werd gemiddeld 23% van de Kolganzen en 14% van zowel Grauwe ganzen als Brandganzen opgevangen in de ganzenrustgebieden. Dat is een behoorlijk percentage. Onze gebieden zijn overigens zodanig gekozen dat ze grotendeels samenvallen met Natura 2000 gebied met een instandhoudingsdoel voor ganzen of samenvallen met een natuurgebied binnen het NNN, waarbij rondom deze gebieden een buffer is gelegd als foerageergebied.</p>

	7	In tabel 2 is er een kop: “Intensivering alternatieve diervriendelijke methoden, onderzoek/ Pilots/innovatie en invoering 2021 tot en met 2023” en een kop “onderzoek”, wat is het verschil tussen die 2?	Het is meer een indicatie om te duiden dat er een deel onderzoeksbudget is ingepland binnen het thema Intensivering alternatieve diervriendelijke methoden en een deel voor andere onderzoeken, zoals onder andere het mogelijk oppakken van enkele aanbevolen onderzoeken onder de no-regret maatregelen in het evaluatierapport en aan te haken bij onderzoeken geïnitieerd door onze werkorganisatie BIJ12, unit Faunazaken. Daarbij zien we deze indeling overigens niet als een harde bestedingsgrens, waarbij schuiven niet is uitgesloten.
SGP	8	Naar aanleiding van deze stukken hebben wij een aantal vragen over de taxatie van ganzenschade in ganzenrustgebieden: Het rapport ‘Evaluatie Ganzenbeheer provincie Utrecht 2013-2028’ formuleert een aantal no-regret maatregelen. Neemt u (sommige van) deze adviezen over? Kunt u aangeven welke wel/niet?	Op dit moment nemen wij (nog) geen adviezen over, die moeten in principe uit het PGU komen. Bij de raming van de onderzoekskosten, zoals hiervoor genoemd, hebben wij wel gerekend met het mogelijk uitvoeren van enkele onderzoeken genoemd bij de vierde, vijfde en zevende bullet. Daarbij gaat het om het meer in detail inzicht krijgen in de schade veroorzaakt door winterganzen en het meer in detail een onderzoek laten uitvoeren naar de verhouding winterganzen/zomerganzen in de winterperiode en mogelijk een breder onderzoek naar de effectiviteit van onze ganzenrustgebieden. De tweede en de zesde bullet komen aan de orde in interprovinciaal verband als het MARF-advies geheel of gedeeltelijk wordt gevolgd. De internationale Flyway benadering in het kader van AEWa steunen wij al, het beheer van adulte dieren is al enkele jaren onderdeel van de beheerstrategie van de Faunabeheereenheid en onze werkorganisatie BIJ12 is al een onderzoek gestart, ook op een proeflocatie in Utrecht, om de uitkomsten van het onderzoek in Friesland naar graasdruk van ganzen, grashoogte en schade te staven.
	9	Wij krijgen veel signalen binnen over de problematiek van winterganzen in relatie tot de schade. Het bovengenoemde rapport doet een aanbeveling om hier dieper in te duiken. Bent u bereid dit op te (laten) pakken?	Vooralsnog volgen wij de uitgestippelde route naar een toekomstbestendig ganzenbeheer, waarin de door u genoemde signalen als onderdeel van het totaalpakket ook aan de orde zullen komen.
	10	Wij hebben begrepen dat er gewerkt wordt aan een evaluatie onder boeren rond ganzenrustgebieden in de provincie. Klopt dat? En wanneer kunnen we de resultaten hiervan verwachten?	Wij zijn ervan op de hoogte dat de Gebiedscommissie Utrecht West een advies in voorbereiding heeft. Wij verwachten dat dit de eerste helft van het jaar aangeboden wordt.
	11	Wordt er bij de stijgende schadekosten ook nog gewerkt aan de bereidheid om schade te melden? Wij krijgen de indruk dat er nog steeds schade onder de radar blijft.	De grondgebruikers zijn door de jaren heen frequent op de hoogte gebracht van de mogelijkheden om een tegemoetkoming in de schade aan te vragen, via diverse media, o.a. vaktijdschriften, nieuwsbrieven Landbouworganisaties, etc. In de praktijk blijkt dat grondgebruikers die met schade te maken hebben in de regel hiervan op de hoogte zijn. Het is aan de grondgebruiker om een afweging te maken of zij schade die ontstaat alleen willen melden of dat zij ook een tegemoetkomingsaanvraag willen indienen.

	12	Kunt u ons nog eens uitleggen welke schade in het ganzenrustgebied precies wordt uitgekeerd en hoe dit getaxeerd wordt?	Voor de berekening van schade aan grasland wordt dit vastgesteld met een grashoogte meter op diverse meetpunten voorafgaand aan het maaien. Als referentiepunt wordt een meetpunt in de directe omgeving gekozen waar sprake is van een onaangetast gewas. Op basis van deze metingen wordt het verschil de opbrengstderving van het gewas ten gevolge van ganzenvraat berekend. De schade wordt op basis van waarnemingen van de taxateur toegewezen aan een of meerdere diersoorten. De hoogte van de tegemoetkoming wordt vervolgens op basis van de Vergoedingsregeling ganzenrustgebieden provincie Utrecht bepaald.
	13	Wat wordt precies bedoeld met 'automatische taxatie'? Hoeven agrariërs in ganzenrustgebieden geen actie te ondernemen om hun schade betaald te krijgen?	Met automatische taxaties worden de taxaties bedoeld die plaatsvinden in de ganzenrustgebieden in bijvoorbeeld de provincie Utrecht. Dit wordt zo benoemd omdat de grondgebruikers hiervoor geen officiële aanvraag hoeven in te dienen. Het is wel noodzakelijk dat de betreffende grondgebruikers de percelen waar het om gaat in hun portaal in "Mijn Faunazaken" aanmelden (gereed melden). Hierover zijn zij herhaaldelijk op de hoogte gesteld per mail.
	14	Wij begrijpen dat er in 2020 gewerkt werd met een digitaal systeem, maar dat die nog niet compleet was en dat agrariërs geen officieel taxatierapport hebben ontvangen. Klopt dat?	Nee, dit klopt niet. Vanaf 1 november 2019 is het nieuwe digitale systeem "Mijn Faunazaken" in werking getreden. In de tweede helft van 2020 en begin 2021 zijn alle aanvragen ingediend in 2020 afgehandeld. Alle dossiers zijn voorzien van officiële eindtaxatierapporten, die door de grondgebruikers zijn in te zien in hun portaal.
PvdA	15	SB: In de sb lezen we dat de PGU met partners het niet eens werd over de scenario's die in het rapport vermeld staan en dat ze dus de komende twee jaar op de oude voet door willen gaan. Wordt in het MARF wel verwacht dat daar een scenario uitkomt waar men het over eens gaat worden? Als de organisaties het niet eens worden zou het dan niet voor de hand liggen dat GS een voorstel doet aan PS om deze impasse te doorbreken en er dan een politiek besluit van te maken? De PvdA hecht waarde aan de uitkomsten van het MARF onderzoek, maar vindt het vreemd dat er in de tussentijd op oude voet wordt doorgegaan. In het PGU rapport wordt met name gesproken over afschot en verjagen en weinig over het minder aantrekkelijk maken van landbouwgrond voor ganzen, waardoor er ook minder schade ontstaat? Komt die aandacht er wel in het MARF onderzoek? Is er nog verschil tussen de schade bij 'reguliere' landbouwbedrijven en bijvoorbeeld biologische bedrijven?	De ganzenafspraken garanderen dat de uitvoering van de afspraken doorgaat en daarmee de zomerpopulatie stabiel blijft en dat vinden wij belangrijk om de investering van afgelopen jaren vast te houden. Voor een effectief faunabeleid is het van belang dat de partijen die het moeten uitvoeren daarnaar willen handelen, gezien de organisatie van het faunabeleid en -beheer (zie statenbrief punt 1 onder toelichting). Omdat de provincie niet gaat over het beheer is voor een effectief faunabeheer draagvlak belangrijk. Op basis van het tussenadvies van de MARF 'Op weg naar een robuust ganzenbeheer' zal naar verwachting in het eindadvies aandacht gegeven worden aan het schaalniveau, de balans tussen schadeomvang en populatieomvang en de effectiviteit van de uitvoering. Of er ook aandacht is voor alternatief beheer is nog niet bekend. Ja, er is verschil in de berekening van de tegemoetkoming in de schade voor grasland (en ook voor andere gewassen) tussen reguliere en biologische landbouwbedrijven. Voor het grasland geldt dat voor de biologische teelt met een hogere drogestofprijs wordt gerekend dan bij reguliere (niet biologische) teelt vanwege de hogere kosten voor de aanschaf van vervangend voer voor biologische bedrijven.

16	<p>Rapport: Er wordt geschreven dat met name natte natuur de ganzen problematiek kan verergeren (Pagina 73-74) en dat natuurwaarden goed afgewogen moeten worden tov de problemen die de natuur veroorzaakt. Zou dit niet eigenlijk andersom moeten zijn, natuur vooropstellen, Nederland is een waterland en de mens past zich hierop aan.?</p>	<p>Het is belangrijk dat in lage delen van Utrecht bij natuurontwikkeling natte natuur ontstaat. Een belangrijk deel van de kwetsbare soorten is afhankelijk van deze natuur. Waarop bedoeld wordt is dat er voorkomen moet worden dat dergelijke gebieden, als ze gelegen zijn te midden van intensief gebruikte graslanden, ook geschikt zijn als broedgebied voor ganzen. Als dat mogelijk is, bijvoorbeeld door een barrière aan te brengen tussen het natte natuurgebied en het grasland, dan wordt zo'n terrein ongeschikt als broedlocatie. Ook is het optioneel om in de tijd dat ganzen de broedlocatie zoeken het gebied tijdelijk ongeschikt te maken door het water op te zetten. Deze voorbeelden laten zien dat iedere situatie anders is en dat er steeds sprake is van een maatwerk aanpak. Zie ook het antwoord op vraag 5.</p>
17	<p>Waarom kan in alle redelijkheid niet verwacht worden dat er een ander gewas geteeld wordt? De meeste schade lijkt voort te komen uit de zogenaamde eerste snede van het gras? Wat is het gevolg van bijv het gebruik van een kruidenrijkgrasmengsel zoals biologische boeren dat vaak op hun land hebben? Zijn er significante verschillen tussen de verschillende boeren?</p>	<p>De provincie heeft geen mogelijkheid om te bepalen welke gewassen er geteeld worden. Ook biologische boeren ondervinden schade van ganzen en komen in aanmerking voor passende tegemoetkomingen. We beschikken niet over analyses waaruit blijkt dat kruidenrijke grasmengsels bij biologische boeren minder schade ondervinden. Bij een ander gewas gebruik (bijvoorbeeld 'pure graze') is de aanname dat vanwege de hoge vegetatie het minder aantrekkelijk is voor ganzen. Hier zijn geen onderzoeksgegevens van en bijvoorbeeld de methode 'pure graze' is slecht toepasbaar in natte delen van de provincie. Dat zijn juist de delen waar de vraatschade optreedt.</p>
18	<p>Tevens valt op p74 in slechts twee alinea's te lezen wat de alternatieven zijn voor verjaging en afschot. Moet hier niet uitgebreider naar worden gekeken en een mogelijkheid onderzocht worden naar een regeling waarbij er slechts aanspraak is op schadevergoeding wanneer er een (evt. Door de provincie gesubsidieerde) inspanning is geleverd met preventieve maatregelen. Dit was ook de oproep tijdens het mini-symposium.</p>	<p>In de geldende Beleidsregels natuur en landschap, artikel 3.5. "Het treffen van maatregelen voor het voorkomen van schade", is dit al als voorwaarde voor een tegemoetkoming in de schade al opgenomen. Ook in onze ontheffingsvoorschriften wordt deze eis gesteld, die erop neerkomt dat minimaal twee in de Handreiking en Faunaschade Preventie Kit opgesomde preventieve maatregelen moeten zijn ingezet alvorens tot verjaging met ondersteunend afschot mag worden overgegaan. De taxateur van de faunaschade neemt de inzet van deze maatregelen op in zijn taxatierapport. Overigens gaven de grondgebruikers als reactie op het voorstel om eventueel subsidie te verstrekken voor de inzet van preventieve maatregelen dat ze dat niet willen vanwege het negatieve beeld. Ze gaven daarbij aan meer baat te hebben bij preventieve maatregelen die werken en die niet verliesgevend zijn.</p>
19	<p>Ten slotte wanneer wordt het MARF rapport verwacht en wanneer denkt gedeputeerde met een voorstel te komen om de voorstellen uit dit rapport in de Utrechtse praktijk te kunnen implementeren, uiteraard waar van toepassing. Ik verwacht geen exacte data ,maar bijv seizoen en jaar?</p>	<p>Het lijkt vrijwel zeker dat in mei de definitieve versie van het MARF-rapport zal verschijnen. Zoals in de statenbrief is aangegeven is het realistisch om aan een planhorizon van twee jaar te denken als opmaat naar een nieuw toekomstbestendig ganzenbeheer. Graag schetsen we, zoals ook al bij vraag 1 is gedaan, kort een beeld van die planning. Met het verschijnen van het rapport is er niet direct nieuw beleid, zeker als de MARF het accent legt op een interprovinciale aanpak en interprovinciale</p>

			<p>afspraken en als wij rekening willen blijven houden met de grondgebruikers verenigd in de FBE. Als we aanvullend onderzoek willen doen zoals aanbevolen in de no regret maatregelen uit het evaluatierapport moeten we rekening houden met de ganzencyclus. Bovendien heeft het de voorkeur van de partijen in het UPG om ook gebruik te maken van beschikbare resultaten van het internationale 'flyway-onderzoek' (AEWA).</p> <p>Is er overeenstemming over een mogelijke bijgestelde koers dan zal het instrumentarium daarop nog moeten worden afgestemd, rekening houdend met de eisen uit de Wnb en de recente jurisprudentie voordat het kan worden uitgevoerd (nog even los van gerechtelijke procedures). Het gaat daarbij om bijvoorbeeld aanvullend onderzoek, provinciale kaders (fauna(schade)beleid), faunabeheerplan door de FBE (faunabeheer), beschikkingen op aanvraag van de FBE, mogelijke bijstelling ganzenrustgebieden etc.).</p> <p>Om de investeringen van de afgelopen jaren niet weg te gooien is naast het toewerken naar nieuwe ganzenafspraken het belangrijk dat het huidige beheer niet komt stil te liggen.</p>
ChristenUnie	20	<p>Wij kijken terug op een informatief minisymposium over het faunabeheer, met de vraagstukken rond de ganzen als rode draad. Volgens de statenbrief komt het advies van de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) pas eind 2021, maar tijdens het symposium vertelde de MARF-voorzitter dat het advies al in april af is. Welke planning klopt? Want als het advies binnen twee maanden op tafel ligt, is twee jaar onveranderd doorgaan toch niet logisch?</p>	<p>U verwijst naar een passage het advies van het PGU, die in de statenbrief wordt aangehaald In onze planning van spoor 2 geven we aan dat we het MARF-advies dit jaar verwachten. Daarbij gingen we ten tijde van het schrijven van de statenbrief, op basis van de ons toen bekende laatste berichten, uit van medio dit jaar. Nu is het vrijwel zeker dat in mei de definitieve versie zal verschijnen. Zoals ook in antwoord 1 op vraag van GroenLinks en antwoord 19 op vraag van de PvdA (zie hierboven) aangegeven, vinden we dat de in statenbrief aangegeven planning nog altijd realistisch. Voor een verdere toelichting verwijzen wij graag naar de antwoorden op vraag 1 en 19.</p>
PvdD	21	<p>Op pagina 74 van het rapport "Evaluatie Ganzenbeheer provincie Utrecht 2013-2018" staat als alternatieve methode "niets doen" genoemd. Is dit scenario van 'niets doen' uitgewerkt? Doorgaan op de huidige (niet werkende) voet werkt niet en is dieronvriendelijk. Afschot tot aan de omvang van 2005 zou betekenen dat er hele grote aantallen ganzen afgeschoten moeten worden, gepaard gaande met dierenleed en dat zou je blijvend moeten doen met dit uitgangspunt. Bovendien is dit al jaren de (niet werkende) doelstelling. De PvdD ziet liever dat de draagkracht van het gebied zelf wordt aangepakt om het zo onaantrekkelijker te maken voor ganzen en gebieden waar je ganzen wel wil hebben juist aantrekkelijker. In hoeverre is dit scenario uitgewerkt (niets doen, i.c.m. gebiedsbeleid/draagkracht)? Onze fractie zou dus graag informatie krijgen over wat 'niets doen' (niet bejagen) i.c.m.</p>	<p>De optie 'niets doen' die vermeld wordt in het evaluatierapport is niet uitgewerkt. Uitgangspunt is immers, ook in het ganzenakkoord, het terugdringen van de schade-omvang. Bij de optie 'niets doen' zal de ganzenpopulatie nog doorgroeien en daarmee ook de schade. Ondanks het verstrekken van tegemoetkomingen aan agrariërs is het van begin af aan duidelijk geweest dat de agrariërs de voorkeur geven aan vermindering van de schade. Gezien de hoge kwaliteit van het gras bij melkveehouders, is het onwaarschijnlijk dat het voedsel de factor zal zijn die de populatie van ganzen zal beperken. Ook is het onwaarschijnlijk dat een tekort aan broedgebieden de populatie gaat beperken. De recente toename van broedende ganzen in stedelijk gebied vormen daarvoor een aanwijzing. Het ligt dus in de verwachting dat de in het evaluatierapport genoemde stabilisering van de aantallen pas bij een veel hogere stand van de ganzenpopulatie gaat optreden</p>

		preventieve (niet-dodelijke), alternatieve en innovatieve maatregelen zou kunnen betekenen?	
22	Op pagina 84 van het rapport "Evaluatie Ganzenbeheer provincie Utrecht 2013-2018" staat de volgende passage: "Bij het verkorten of opheffen van de winterrustperiode is het als keerzijde van de medaille essentieel dat op voorhand ganzenrustgebieden op een manier worden ingesteld zodat er voldoende locaties overblijven om aan de internationale verplichtingen voor winterrust te voldoen. De huidige ganzenrustgebieden dienen daarvoor te worden aangepast en/of verplaatst omdat deze niet op de optimale locaties liggen. Er zullen meer gebieden nodig zijn en beter verdeeld over de provincie." Deze passage zegt wel wat over kwantiteit, m.a.w. voldoende rustgebied, maar hoe zit het met kwaliteit, m.a.w. blijft er (ook juridisch, internationale verplichtingen) voldoende periode/overwinteringstijd over voor de overwinterende ganzen?	Waar Natura 2000 gebieden overlappen met ganzenrustgebieden geldt de gebiedenbescherming gekoppeld aan het Natura 2000-regime op grond van de Wnb. Daarbuiten wordt de kwaliteit van de ganzenrustgebieden, m.a.w. de juridische verplichting daarvoor, gevonden in onze verplichting van artikel 1.12, eerste lid, Wnb om te zorgen voor de bescherming van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor de trekvogelsoorten (waaronder ganzen).	